

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ ЗА
ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ НЕДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА
ЗА 2017. ГОДИНУ

05. јул 2018.

1. Основни подаци о Оператору дистрибутивног система и Оснивачу	3
1.1. Подаци о Оператору дистрибутивног система	3
1.2. Подаци о Оснивачу	4
1.3. Међусобни односи Оператора дистрибутивног система и Оснивача	5
2. Услови за обављање делатности Оператора дистрибутивног система.....	5
2.1. Регистрација Оператора дистрибутивног система	5
2.2. Лиценца за обављање енергетске делатности	6
2.3. Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије.....	6
2.4. Организациона целина за приговоре и притужбе.....	6
2.5. Одлуке о ценама услуга	7
2.5.1. Одлука о цени приступа дистрибутивном систему.....	7
2.5.2. Одлука о висини трошкова прикључења на дистрибутивни систем	7
2.5.3. Одлука о ценама нестандартних услуга	7
2.6. Спровођење Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања	7
2.6.1. Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања.....	7
2.6.2. Лице одговорно за праћење усклађености	8
2.6.3. Годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености	8
3. Уговорни и финансијски односи Оснивача и Оператора дистрибутивног система	8
3.1. Уговор о статусној промени издвајање са припајањем.....	9
3.2. Уговор о пружању услуга (SLA).....	9
3.3. Уговор о продаји електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу	10
3.4. Уговори о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије	11
3.5. Уговори о средствима обезбеђења	12
3.5.1. Уговор о ороченом наменском динарском депозиту	12
3.5.2. Уговор о залози	12
3.6. Споразум о централизацији јавних набавки	12
4. Раздвајање Оператора дистрибутивног система	13
4.1. Правно раздвајање	13
4.2. Функционално раздвајање	13
4.2.1. Раздвајање управе.....	14
4.2.2. Предузимање мера које омогућавају стручно поступање.....	14
4.2.3. Независност у доношењу одлука	14
4.2.4. Самосталност у текућем пословању	15
4.2.5. Располагање неопходним ресурсима за независно обављање делатности.....	15
4.2.6. Одвојени идентитет у комуникацији и брендирању.....	15
4.2.7. Забрана међусобног субвенционисања	15
4.3. Раздвајање рачуноводства	16
5. Примена Програма усклађености.....	16
5.1. Спровођење мера којима се спречава дискриминаторно понашање	16
5.1.1. Реаговање на притужбе и приговоре.....	16
5.1.2. Редовно објављивање Информатора о раду.....	17
5.1.3. Унапређење и унификација поступања	17
5.1.4. Унапређење безбедности информација.....	17
5.1.5. Унапређење организације	18

5.2. Поштовање правила понашања од стране запослених.....	18
5.2.1. Измене садржаја уговора о раду са запосленима.....	18
5.3. Начини праћења Програма и извештавање	19
5.3.1. Израда Годишњег извештаја за 2016. годину	19
5.3.2. Извештавање Агенције за енергетику Републике Србије	20
5.3.3. Планирани теренски обиласци свих огранака Оператора дистрибутивног система	20
5.3.4. Ванредни теренски обилазак Огранака Ниш	23
5.3.5. Комуникација са пословодством Оператора дистрибутивног система.....	24
5.3.6. Комуникација са Оснивачем.....	24
6. Оцена потребе за изменом Програма усклађености	24
7. Закључци извештаја за 2017. годину	25
7.1. Испуњеност услова за обављање делатности оператора дистрибутивног система у 2017. години.....	25
7.2. Реализовање финансијских односа Оператора дистрибутивног система и Оснивача у 2017. години	26
7.3. Остварено раздвајање Оператора дистрибутивног система у 2017. години	27
7.4. Остваривање активности на спровођењу Програма усклађености у 2017. години	28
7.5. Сумарни преглед закључака извештаја за 2017. годину	29

„ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд

Број: 00.002.- 08.01.- 197933/1-18

Београд, 09.07.2018.

На основу члана 132. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14), у даљем тексту Закон, а у вези са Програмом усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања, број: 156010/2-16 од 7. јуна 2016. године, у даљем тексту Програм усклађености, и Одлуком о именовању лица одговорног за праћење усклађености, број: 156010/8-16 од 25. јула 2016. године, подносим:

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ ЗА ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ НЕДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА ЗА 2017. ГОДИНУ

Полазећи од прикупљених података о пословању „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд у 2017. години, од успостављених односа Оснивача са Оператором дистрибутивног система, као зависним друштвом капитала, и њиховог понашања на тржишту електричне енергије целиће се усаглашеност са Програмом усклађености и законским одредбама на које се он односи.

1. Основни подаци о Оператору дистрибутивног система и Оснивачу

У овом делу су изнети основни подаци о Оператору дистрибутивног система и његовом Оснивачу везани за оснивање, претежне делатности које обављају, као и за њихове међусобне односе у смислу законских дефиниција које су битне за примену Програма усклађености.

1.1. Подаци о Оператору дистрибутивног система

Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије „Електродистрибуција Београд“, д.о.о. Београд, основано је Одлуком о оснивању јавних предузећа за дистрибуцију електричне енергије коју је донео Привремени Управни одбор Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд (број 42/3-5 од 20. децембра 1991. године), а које је променило правну форму на основу Одлуке о измени те Одлуке (број 5914/9 од 23. новембра 2005. године) и које је Одлуком о изменама и допунама Одлуке о оснивању (број 546/19-12 од 31. јануара 2012. године), извршило усклађивање са Законом о привредним друштвима.

Одлука о оснивању Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Електродистрибуција Београд“ д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 9110-02-28-15 од 16.01.2015. године) важила је до Одлуке о статусној промени припајања донете 25. маја 2015. године којом су друштву стицаоцу, ПД „Електродистрибуција Београд“, д.о.о. Београд (број 9110-01-466-15 од 25. маја 2015. године), припојена друштва преносиоци: ПД „Електровојводина“ д.о.о. Нови Сад (број 1.10-5662/1 од 25. маја 2015. године), ПД „Електросрбија“ д.о.о. Краљево (број 05-10202 од 25. маја 2015. године), ПД „Југоисток“ д.о.о. Ниш (број 763/22-2 од 25. маја 2015. године) и ПД „Центар“ д.о.о. Крагујевац (број 1-7942 од 25. маја 2015. године). Тада је донета Одлука о изменама и допунама одлуке о оснивању Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Електродистрибуција Београд“ д.о.о. Београд (број 9110-01-467-15 од 25. маја 2015. године). Овом одлуком привредном друштву је промењен назив у Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, што је ступило на снагу даном регистрације статусне промене. Дана 1. јуна 2015. године закључен је Уговор о статусној промени који су потписали заступници друштва стицаоца и друштва

преносиоца. Пре регистрације статусне промене припајања, која се десила 1. јула 2015. године, донета је Одлука о оснивању Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 9110-02-592-15 од 25. јуна 2015. године).

Приликом доношења Одлуке о статусној промени издвајања са припајањем, којом је предвиђено да део имовине и запослених пређе из Оператора дистрибутивног система у контролно друштво, донета је Одлука о изменама и допунама Одлуке о оснивању Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 08.01.–9000-252638/3-15 од 23. новембра 2015. године). Пре регистрације статусне промене издвајања са припајањем 4. јануара 2016. године донета је Одлука о оснивању Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 08.01.–9110-308571/1-15 од 9. децембра 2015. године).

На наведене одлуке надлежних органа ЈП Електропривреда Србије, за које је то прописано, Влада Републике Србије је дала одговарајуће сагласности.

Надзорни одбор Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд у функцији Скупштине „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд је на седници одржаној 2. септембра 2016. године донео Одлуку број 05.000.–08.01.–237405/3-16 којом се врши усклађивање оснивачког акта „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд са Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/16). Ова одлука је преко Министарства привреде достављена Влади Републике Србије ради прибављања прописане сагласности, о којој у току 2017. године није позитивно одлучено.

1.2. Подаци о Оснивачу

Оснивач ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд је Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд (Стари Град), Царице Милице 2, матични број 20053658, као правни следбеник Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд, Царице Милице 2, матични број 07033591 сагласно одредби члана 33. став 1. Одлуке о оснивању Јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричном енергијом 05 број 023-396/2005-1 („Службени гласник РС“, број 12/05).

Република Србија је оснивач и једини власник капитала Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд.

До 1. јуна 2016. године Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ било је оснивач и једини члан Привредног друштва за снабдевање електричном енергијом крајњих купаца „ЕПС Снабдевање“ д.о.о. Београд, матични број 20924195. Статусном променом припајања, Привредно друштво „ЕПС Снабдевање“ је припојено Оснивачу као огранак „ЕПС Снабдевање“.

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд поседује следеће лиценце за обављање енергетских делатности, из области електричне енергије, издате од стране Агенције за енергетику Републике Србије:

Број и датум издавања	Енергетска делатност	Број и датум решења	Време важења (год.)
0171/15-ЛЕ-СН од 23/12/2015	Снабдевање електричном енергијом	312-137/2015-Л-I од 23/12/2015	10
0253/16-ЛЕ-СН од 25/08/2016	Снабдевање електричном енергијом (лиценца за јавно снабдевање до избора гарантованог снабдевача)	312-149/2016-Л-I од 25/08/2016	10
0265/17-ЛЕ-КПР од 10/02/2017	Комбинована производња електричне и топлотне енергије	312-120/2016-Л-I од 10/02/2017	30
0266/17-ЛЕ-ПР од 10/02/2017	Производња електричне енергије	312-119/2016-Л-I од 10/02/2017	30

Све наведене делатности су Законом о енергетици, члан 16. став 2 – сврстане у делатности које се обављају у складу са тржишним принципима.

1.3. Међусобни односи Оператора дистрибутивног система и Оснивача

У смислу Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14), члан 2. став 1. тачка 9), Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ је вертикално интегрисано предузеће, које као оснивач и контролно друштво Оператора дистрибутивног система електричне енергије обавља енергетске делатности снабдевање електричном енергијом и производња електричне енергије.

У смислу Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, број 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон и 05/15), члан 62. став 2., Оснивач – Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд и зависно друштво – Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, сматрају се повезаним лицима.

У смислу Закона о јавним набавкама друштвима („Службени гласник РС“, број 124/12, 14/15 и 68/15), члан 2. став 1. тачка 2), Оснивач – Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд и зависно друштво – Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд имају статус наручиоца.

У смислу Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13), члан 5. став 1. и став 2. тачка 1), Оснивач – Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд и зависно друштво – Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд се сматрају за повезане учеснике на тржишту.

2. Услови за обављање делатности Оператора дистрибутивног система

Промене регулативе, као и две статусне промене, прва средином 2015. а друга на почетку 2016. године (описане у тачки 1.1.), учиниле су да одређени услови за обављање делатности, који су били испуњени од стране свих дистрибутивних друштава понаособ нису могли да буду аутоматски примењени од стране новог, јединственог привредног друштва, што је случај и са организационим деловима који су статусном променом прешли у састав Оснивача.

2.1. Регистрација Оператора дистрибутивног система

Решењем Агенције за привредне Регистре Београд, број БД 57192/2015 од 1. јула 2015. године, спроведена је промена пословног имена из Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије „Електропривреда Србије“ д.о.о. Београд у Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд.

Привредно друштво Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“, д.о.о. Београд је уписано у Регистар привредних субјеката под матичним бројем 07005466.

Пословно име Друштва је: Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“, д.о.о. Београд.

Скраћено пословно име Друштва је: „ЕПС Дистрибуција“, д.о.о. Београд.

Превод пословног имена на енглески језик је: Distribution System Operator „EPS Distribution“, Ltd, Belgrade.

Претежна делатност Друштва је енергетска делатност дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом – шифра делатности: 35.13 Дистрибуција електричне енергије. Ова делатност је Законом о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14), члан 16. став 3 – сврстана у делатност од општег интереса.

Поред претежне делатности, Друштво је регистровано и за обављање других делатности и то: 42.22 Изградња електричних и телекомуникационих водова; 43.21 Постављање електричних инсталација; 43.29 Остали инсталациони радови у грађевинарству; 43.99 Остали непоменути специфични радови; 49.41 Друмски превоз терета; 55.20 Одмаралишта и слични објекти за краћи боравак; 56.29 Остале услуге припремања и послуживања хране; 61.10 Кабловске телекомуникације; 61.20 Бежичне телекомуникације; 61.30 Сателитске телекомуникације;

61.90 Остале телекомуникационе делатности; 62.01 Рачунарско програмирање; 62.03 Управљање рачунарском опремом; 63.11 Обрада података, хостинг и сл.; 71.12 Инжењерске делатности и техничко саветовање; 71.20 Техничко испитивање и анализе. Ниједна од ових делатности није енергетска делатност у смислу Закона о енергетици.

2.2. Лиценца за обављање енергетске делатности

На основу члана 130. Закона о енергетици, Оператор дистрибутивног система одређује се издавањем лиценце, након што испуни услове из чланова 131., 132. и 133. Закона о енергетици и услове за издавање лиценце, у складу са овим Законом и Правилником о лиценци за обављање енергетске делатности и сертификацији („Службени гласник РС“ број 87/15).

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд од 02. октобра 2016. године не поседује лиценцу за обављање енергетске делатности дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, у смислу Закона о енергетици.

Лицу одговорном за праћење усклађености је стављена на увид преписка и документација која је током 2017. године размењивана између Оператора дистрибутивног система, Агенције за енергетику Републике Србије и Министарства рударства и енергетике. Из приложеног се може закључити да „ЕПС Дистрибуција“ предузима све мере које су јој на располагању да дође до недостајуће документације. Један од услова за добијање лиценце је и усвајање оснивачког акта, који ће бити усаглашен са одредбама Закона о енергетици и Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/16).

2.3. Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије

Обавеза Оператора дистрибутивног система да донесе правила о раду дистрибутивног система проистиче из члана 136. став 1. тачка 1) Закона о енергетици, док се у члану 139. став 1. дефинише шта се уређује правилима о раду, а у ставу 2. истог члана доношење правила се условљава сагласношћу Агенције за енергетику.

Узимајући у обзир актуелну организацију друштва, која је последица две статусне промене, Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о Београд је приступио изради нових Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије која уважавају одредбе новог Закона о енергетици.

Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд је донео 13. јула 2017. године, а заведена су под бројем 180303/1-17. Савет Агенције за енергетику Републике Србије је на својој 374. седници, одржаној 19. јула 2017. године, донео одлуку, заведену под бројем 382/2017-Д-01, којом се даје сагласност на достављена Правила о раду.

2.4. Организациона целина за приговоре и притужбе

У члану 16. тачком 4.1. Правилника о организацији и систематизацији послова радних места у Оператору дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (број: 269737/1-15 од 30.11.2015.), у оквиру Дирекције за подршку тржишту и смањивање губитака успоставља се Служба за притужбе и приговоре корисника. Процедура за поступање по приговорима корисника, под ознаком ПР-ПОТ-04, усвојена је 31.10.2016. године.

Овим је испуњен услов прописан чланом 136. став 1. тачка 39) Закона о енергетици, као и услов из тачке 12. Програма усклађености.

2.5. Одлуке о ценама услуга

Програм усклађености тачком 4. став 2. утврђује да Оператор дистрибутивног система самостално од Оснивача доноси цене услуга које су у његовој надлежности. Овај захтев је спроведен у пракси.

2.5.1. Одлука о цени приступа дистрибутивном систему

Цена приступа систему за дистрибуцију електричне енергије је, чланом 88. став 2. тачка 2) Закона о енергетици одређена као регулисана цена. Оператор дистрибутивног система је дужан да, по усвајању и добијању сагласности од Агенције, одлуку о цени објави у „Службеном гласнику Републике Србије“. Доношење одлуке о цени за приступ дистрибутивном систему од стране Оператора дистрибутивног система, је обавеза дефинисана чланом 136. став 1. тачка 18) Закона о енергетици.

„ЕПС Дистрибуција“ је донела Одлуку о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије број 05.000.-08.01.-46205/1-16 од 18. фебруара 2016. године, која је достављена Агенцији за енергетику ради добијања сагласности. Агенција је Одлуком о давању сагласности на Одлуку о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије, број 55/2016-Д-02/1 од 26. фебруара 2016. године одобрила усвојене цене и оне се примењују од 1. марта 2016. године.

2.5.2. Одлука о висини трошкова прикључења на дистрибутивни систем

Обавеза Оператора дистрибутивног система, да донесе и објави цене прикључења, у складу са Методологијом за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије, („Сл. гласник РС“, бр. 109/15) коју је прописала Агенција, је предвиђена чланом 136. став 1. тачка 19) Закона о енергетици.

Оператор дистрибутивног система је донео Одлуку о висини трошкова прикључења ОДС на систем за дистрибуцију електричне енергије под бројем 05.000.-08.01.-168618/1-16 од 21. јуна 2016. године.

2.5.3. Одлука о ценама нестандартних услуга

Доношење акта о ценама нестандартних услуга од стране Оператора дистрибутивног система, на који сагласност даје Агенција, је обавеза прописана чланом 136. став 1. тачка 40) Закона о енергетици.

Одлука о утврђивању цена нестандартних услуга је донета 01.07.2016. под бројем 179168/2-16. Савет Агенције је на својој 342. седници, одржаној 15. јула 2016. године донео одлуку, заведену под бројем 440/2016-Д-02/1, којом се даје сагласност на достављену одлуку.

2.6. Спровођење Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања

Доношење и спровођење Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања је обавеза Оператора дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа, какав је случај „ЕПС Дистрибуције“ у оквиру Јавног предузећа „Електропривреда Србије“. Закон о енергетици у члану 132. поставља оквир и смернице везане за Програм усклађености, његов садржај и спровођење, одређујући улоге Оператора дистрибутивног система и Агенције за енергетику у тој области. Такође се одређује обавеза именовања Лица одговорног за праћење и описују услови за његово именовање, као и дужност израде годишњих извештаја о спровођењу Програма усклађености.

2.6.1. Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања

Оператор дистрибутивног система донео је Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања (број 156010/2-16 од 07. јуна 2016. године) сагласно члану 136. став 1. тачка 7) Закона, на који је добио сагласност Савета Агенције за енергетику Републике Србије, који

је на својој 339. седници, одржаној 10. јуна 2016. године, донео одлуку којом се даје сагласност на достављени Програм усклађености.

2.6.2. Лице одговорно за праћење усклађености

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд је доставио Агенцији за енергетику Републике Србије на претходну сагласност предлог (број 156010/3-16 од 07. јуна 2016. године) предлог за именовање Лица одговорног за праћење усклађености Оператора дистрибутивног система у складу са чланом 132. став 3. Закона.

Директор Оператора дистрибутивног система је, у оквиру своје надлежности а по прибављеној сагласности Агенције за енергетику Републике Србије (број 348/2016-Д-03 од 10. јуна 2016. године), одлуком број 156010/8-2016 од 25. јула 2016. године именовао Андрију Вукашиновића, дипломираног инжењера електротехнике, за Лице одговорно за праћење усклађености Оператора дистрибутивног система у складу са чланом 132. став 2. Закона о енергетици.

2.6.3. Годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености

Сагласно члану 136. став 1. тачка 7) Закона, Лице одговорно за праћење усклађености је сачинило Годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања за 2016. годину, на који је Агенција дала сагласност, прописану чланом 132. став 7. Извештај је у складу са чланом 132. став 10. Закона објављен на интернет страници Оператора дистрибутивног система.

3. Уговорни и финансијски односи Оснивача и Оператора дистрибутивног система

Реализација Програма реорганизације Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, која је прихваћена Закључком Владе Републике Србије 05 Број: 023-15149/2014 од 27. новембра 2014. године, поставила је Оператора дистрибутивног система и Оснивача у комплексан однос што се тиче спровођења одредби Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања. Оснивач, као контролно друштво у вертикално интегрисаном предузећу, у више међусобних односа са Оператором дистрибутивног система, појављује се као извршилац услуга или снабдевач електричном енергијом, док је у другим случајевима корисник услуга зависног друштва капитала, у својству корисника дистрибутивног система електричне енергије.

Са Привредним друштвом „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд има следеће односе:

- Оснивач и једини члан привредног друштва,
- Вршилац услуга на основу Уговора о пружању услуга (SLA),
- Испоручилац, у својству снабдевача, електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу за потребе ОДС „ЕПС Дистрибуција“,
- Корисник дистрибутивног система као снабдевач регистрован за комерцијално снабдевање,
- Корисник дистрибутивног система као снабдевач регистрован за гарантовано снабдевање,
- Корисник дистрибутивног система као снабдевач регистрован за резервно снабдевање,
- Корисник дистрибутивног система чији су објекти за производњу електричне енергије из обновљивих извора повезани на дистрибутивни систем електричне енергије,
- Корисник дистрибутивног система чији су објекти прикључени на дистрибутивни систем,
- Централно тело за јавне набавке (до 01.06.2017.)

При успостављању међусобних уговорних и финансијских односа Оснивач, је приоритет дао одредбама Закона о јавним набавкама, који наручиоцима оставља могућност да међусобно склапају уговоре без обавезе да се услуге или производи наручују путем јавне набавке. Са друге стране

Закон о енергетици, када је Оператор дистрибутивног система у питању, инсистира на транспарентности, тржишним принципима и смањивању трошкова пословања.

Финансијски извештаји Оператора дистрибутивног система за 2017. годину, Биланс стања и Биланс успеха, су усклађени са међународним рачуноводственим стандардима и препорукама везаним за обелодањивањем повезаних страна, тако да се из њих може видети у којој мери Оснивач (и друга са њим повезана лица) утиче на приходе и расходе, учествује у капиталу, потраживањима, кредитима и обавезама.

У оквиру члана 132. став 9. Закона о енергетици налаже се да извештај о спровођењу Програма усклађености садржи и информације о свим комерцијалним и финансијским односима између вертикално интегрисаног предузећа и Оператора дистрибутивног система. Тако су у наставку побројани и описани уговори и споразуми који су, у години за коју се подноси Извештај, за последицу имали међусобни комерцијални или финансијски однос Оператора дистрибутивног система и вертикално интегрисаног предузећа (и других предузећа чији је оно Оснивач).

Финансијски износи трансакција проистеклих из побројаних уговора нису изнети, најпре због природе овог Извештаја, чији је акценат на недискриминаторном понашању, затим што је то предмет разматрања других институција и на крају што се већим делом могу подвести под поверљиве и комерцијално осетљиве податке. Сви тражени уговори и финансијски подаци су стављени на располагање Лицу одговорном за праћење усклађености.

3.1. Уговор о статусној промени издавања са припајањем

Овај уговор је потписан у процесу испуњења циљева постављених Закључком Владе Републике Србије 05 Број: 023-15149/2014 од 27. новембра 2014. године, којим је прихваћен Програм реорганизације Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд и његових зависних друштава.

Уговор о статусној промени издавања са припајањем број 08.01.-1000-269966/1-15 од 1. децембра 2015. године произвео је дејство 4. јануара 2016. године, када је 6656 запослених, значајан део имовине (пословни простор, одмаралишта, центри за обуку, део возила, део алата и опреме) и финансијске ефективе, одговарајућих дозвола и одобрења, затим уговора и обавеза (везаних за наведене запослене, имовину, дозволе и уговоре) прешло из Оператора дистрибутивног система – друштва преносиоца, у надлежност Оснивача – друштва стикаоца.

Иако има једнократно дејство, овај уговор трајно мења односе и начин рада – ствара услове за успостављање потпуно нових односа Оснивача и зависног друштва капитала, које се при томе бави регулисаном делатношћу од општег интереса.

3.2. Уговор о пружању услуга (SLA)

Уговор о пружању услуга (код Оператора број 08.01.-1000-327545/1-15 од 31. децембра 2015. године, а код Оснивача број 12.01.4699/1-2016 од 8. јануара 2016. године), се надовезује на Уговор о статусној промени јер уређује начин пружања услуга Оператору дистрибутивног система од стране Оснивача, код кога је статусном променом прешло око две трећине дотадашњих запослених Оператора дистрибутивног система. Закључење и овог уговора се позива на извршење Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 023-15149/2014 од 27. новембра 2014. године, којим је прихваћен Програм реорганизације Јавног предузећа „Електропривреда Србије“.

Саставни део овог уговора је седам прилога, којима се дефинишу области рада у којима се пружају услуге, спецификација сваке услуге као и обавезе и одговорности за сваку од пружених услуга посебно. Области у којима Оснивач пружа услуге Оператору дистрибутивног система су: послови одржавања електроенергетских објеката; економско-финансијски и комерцијални послови; правни, општи и послови људских ресурса; брига о корисницима; ИКТ услуге; услуге односа са јавношћу и услуге подршке при планирању енергетских објеката, мреже и инвестиција. Цена услуга се одређује применом методе цене коштања увећане за уобичајену зараду. Извршилац услуге (Оснивач)

обрачунава цену услуге на бази стварних трошкова насталих у вези са пружањем услуге и на тај начин формира трошковну основицу која се увећава за адекватну маржу. Маржа је, за сваку област пружања услуга понаособ, одређена уз подршку пореских консултаната коришћењем AMADEUS (Analyze MAjor Databases from EUropean Sources) базе упоредивих финансијских информација о јавним и приватним компанијама широм Европе. Уколико за извршење неке услуге Оснивач ангажује трећа лица, за ту услугу не зарачунава маржу Наручиоцу, односно Оператору дистрибутивног система.

Уговор је закључен на неодређено време. Фактурисање се врши месечно, а Наручилац се обавезао да фактуру плати у року од 15 дана од датума пријема исте.

Став 2. уводне одредбе овог Уговора изражава тврдњу да он не утиче на независност Наручиоца у обављању делатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом у питањима утврђеним законом којим се уређује област енергетике и Актима регулације.

Током 2017. године дошло је извесног побољшања у спровођењу Уговора о пружању услуга (SLA), нарочито после раскида Споразума о централизацији јавних набавки. И поред тога, било је недоречености, застоја и проблема у појединим аспектима спровођења овог уговора. Проблеми су се претежно јављали због немогућности Оснивача да у одређеним областима у пуној мери (или у потребном року) изврши послове наручене од стране Оператора дистрибутивног система. Било је проблема и због формалних разлога, људског фактора, недоречености уговора у свим детаљима.

Из тих разлога је Директор Оснивача решењем број 12.01.505902/1-17 од 9. октобра 2017. године формирао Стручни тим са задатком да сачини анекс постојећег уговора о пружању услуга, којим би се отклонили недостаци који су се неповољно одражавали на рад и функционисање у оквиру електродистрибутивне делатности. После троипомесечног рада тима, Председник Стручног тима је директорима Оснивача и Оператора дистрибутивног система доставио нацрт Анекса Уговора о пружању услуга, заведен код Оснивача под бројем: 12.01.505902/4-17 од 26. децембра 2017. године, а код Оператора дистрибутивног система под бројем: 346616/1-17 од 27. децембра 2017 године.

До краја 2017. године предложени Анекс Уговора о пружању услуга није потписан.

3.3. Уговор о продаји електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу

Уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем за надокнаду губитака у дистрибутивном систему и сопствену потрошњу Оператора дистрибутивног система, (код Оснивача број 12.03.74037/1-15 од 20. новембра 2015. године, а код Оператора број 267897/1-15 од 30.11.2015. године), између Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, као Снабдевача и Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, као Купца, закључен је полазећи од члана 7а. став 3. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 124/2012, 14/2015 и 68/2015), који прописује да се одредбе овог закона не примењују у случају када надзирано правно лице које је наручилац, закључује уговор са наручиоцем који врши надзор над њим или са другим правним лицем над којим исти наручилац врши надзор, под условом да у том правном лицу са којим се закључује уговор нема учешћа приватног капитала који има одлучујући утицај.

Закон о енергетици у члану 136. став 1 тачка 21) налаже да је оператор дистрибутивног система дужан да набави електричну енергију за надокнаду губитака у дистрибутивном систему у складу са транспарентним, недискриминаторним и тржишним принципима. А у члану 137. се надовезује да оператор дистрибутивног система електричне енергије не може ни да купује ни да продаје електричну енергију, осим куповине електричне енергије за надокнаду губитака у дистрибутивном систему.

Одредбе овог уговора, који је закључен на неодређено време, ступиле су на снагу 1. јануара 2016. године. Уговорено је да се цене електричне енергије одређују као цене за обрачун између повезаних лица коју утврђује надлежни орган Снабдевача (Оснивача). Утврђене цене обухватају и трошкове преузимања балансне одговорности.

Утврђена месечна количина губитака и сопствене потрошње, као и цена из члана 3. Уговора представљају основицу за издавање рачуна. Датум промета је први дан у месецу за претходни месец. Посебно се исказује обрачуната количина електричне енергије за надокнаду губитака, а посебно количина за сопствену потрошњу. Крајњи рок за плаћање је 8 дана од дана пријема рачуна.

У прелазним и завршним одредбама се констатује да ће се овај уговор тумачити и примењивати у складу са Законом о енергетици, Правилима о раду тржишта електричне енергије, Правилима о раду преносног система, Правилима о раду дистрибутивног система и остали прописи Републике Србије којима се регулише материја која је предмет овог уговора, као и општи и други акти које доноси надлежни органи Снабдевача као Оснивач, а који се примењују на пословне односе у Јавном предузећу „Електропривреда Србије“ Београд и привредним друштвима чији је оснивач.

Овај уговор је у потпуности усклађен са Законом о јавним набавкама, док са друге стране постоји одредба у Закону о енергетици која сугерише да Оператор дистрибутивног система треба да ову услугу набавља по тржишним принципима. Да би био у стању да електричну енергију за надокнаду губитака и сопствену потрошњу набавља на тржишту Оператор дистрибутивног система би морао да у великој мери промени начин рада, да запосли нове или обучи постојеће запослене да раде на отвореном тржишту, што повлачи и преузимање балансне одговорности и бављење пословима који из тога проистичу.

3.4. Уговори о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд, за потребе обављање делатности снабдевање електричном енергијом, са Оператором дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, има потписана три уговора о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије, и то за:

1. гарантовано снабдевање:

Уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије (код ОДС број 03.000.-08.01.-292081/3-16 од 26. октобра 2016. године, а код Оснивача број 12.01.438727//1-16 од 26. октобра 2016. године);

2. резервно снабдевање:

Уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије (код ОДС број 03.000.-08.01.-292081/2-16 од 26. октобра 2016. године, а код Оснивача број 12.01.438726/1-16 од 26. октобра 2016. године);

3. комерцијално снабдевање:

Уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије (код ОДС број 03.000.-08.01.-219736/1-17 од 24. августа 2017. године, а код Оснивача број 02.01-414065/2-17 од 24. августа 2017. године).

У питању су типски уговори који регулишу односе у вези са приступом систему за дистрибуцију електричне енергије, као што су: обрачунски период, мерење електричне енергије, читавање мерних места, обрачун цене услуге приступа дистрибутивном систему и др. Уговором се регулише приступ дистрибутивном систему Снабдевача као корисника дистрибутивног система, и то за сва места примопредаје крајњих купаца електричне енергије, преко којих Снабдевач снабдева своје купце по Уговору о потпуном снабдевању. Уговори о приступу дистрибутивном систему су закључени на неодређено време.

Што се тиче комерцијалног снабдевања, услуга приступа дистрибутивном систему се фактурише по правилу до 20. у месецу за претходни месец. Корисник дистрибутивног система је дужан да плати рачун на име услуге приступа систему у року од 30 дана од дана доставе рачуна. Ово су услови који важе за све кориснике дистрибутивног система – снабдеваче на отвореном тржишту.

По усвајању нових Правила о раду дистрибутивног система која су ступила на снагу 1. августа 2017. године, Оснивач је, као и сви снабдевачи који се баве комерцијалним снабдевањем, потписао нови уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије под условима који су дефинисани у

поглављу 6. Приступ дистрибутивном систему. Овим су испуњени захтеви прописани тачком 5. ставови 2. и 3. Програма усклађености.

3.5. Уговори о средствима обезбеђења

Нова Правила о раду дистрибутивног система предвиђају да су сви снабдевачи на комерцијалном снабдевању, уз уговор о приступу дистрибутивном систему, обавезни да потпишу и уговоре којима се врши обезбеђење плаћања у случају проблема са редовном наплатом потраживања за ову услугу. Ову врсту уговора је Оснивач, у својству снабдевача на комерцијалном тржишту, потписао под истим условима као и сви остали снабдевачи.

3.5.1. Уговор о ороченом наменском динарском депозиту

На основу одредби везаних за средства обезбеђења плаћања у Уговору о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије, за обављање делатности снабдевање на комерцијалном тржишту, Оператор дистрибутивног система и Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд су потписали Уговор о ороченом наменском динарском депозиту, (код ОДС број 03.000.-08.01.-35361/1-2016 од 30. децембра 2016. године, код Оснивача број 12.01.-565037/1-16 од 30. децембра 2016. године) са банком по избору Оснивача као трећим потписником.

Након ступања на снагу нових Правила о раду дистрибутивног система и потписивања новог уговора о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије за комерцијално снабдевање, потписан је и Анекс бр. 1 Уговора о ороченом наменском динарском депозиту (код ОДС број 03.000.-08.01.-246781/1-17 од 20. септембра 2017. године, код Оснивача број 12.01.-468778/1-17 од 20. септембра 2017. године).

Овим анексом уговора је Оснивач, као корисник дистрибутивног система који се бави комерцијалним снабдевањем, положио депозит као средство обезбеђења плаћања из којег Оператор дистрибутивног система може да наплати потраживања за услугу приступ систему за дистрибуцију електричне енергије, уколико дође до проблема са редовним измиривањем обавеза од стране корисника дистрибутивног система.

Оператор дистрибутивног система је на начин прописан Правилима о раду дистрибутивног система, свим корисницима дистрибутивног система - снабдевачима на комерцијалном тржишту, одредио висину средстава за обезбеђење плаћања, као и начин њиховог коришћења. На овај начин су испуњени захтеви прописани тачком 5. ставови 2. и 3. Програма усклађености.

3.5.2. Уговор о залози

У циљу обезбеђивања уговорених обавеза из Уговора о приступу дистрибутивном систему и Уговора о ороченом наменском динарском депозиту, Оснивач и Оператор дистрибутивног система су потписали Уговор о залози (код ОДС број 04.000.-08.01.-289910/1-17 од 1. новембра 2017. године, код Оснивача број 12.01.-468778/4-17 од 3. новембра 2017. године). Овим Уговором се конституише и заснива заложно право на покретним стварима Залогодавца (Оснивача) ради обезбеђивања потраживања Заложног повериоца (Оператор дистрибутивног система).

Агенција за привредне регистре је одговарајућим решењем регистровала заложно право на заложеној ствари, дефинисаној овим уговором у Регистру заложног права на покретним стварима и правима, што се може проверити на интернет страници Агенције за привредне регистре. Овим су испуњени захтеви прописани тачком 5. ставови 2. и 3. Програма усклађености.

3.6. Споразум о централизацији јавних набавки

Споразум о централизацији јавних набавки у Електропривреди Србије, је склопљен између Оснивача, Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд (број 2712/3-5 од 18. јуна 2015. године), Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Електродистрибуција Београд“

д.о.о. Београд (број 2188 од 27. јуна 2015. године) и Привредног друштва за снабдевање електричном енергијом крајњих купаца „ЕПС Снабдевање“ д.о.о. Београд (број 18-00-7477/1-15 од 16. јуна 2015. године), на основу члана 48. став 5. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 124/2012 и 14/2015). И овај споразум се позива на извршење Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 023-15149/2014 од 27. новембра 2014. године, којим је прихваћен Програм реорганизације Јавног предузећа „Електропривреда Србије“.

Споразум у уводним одредбама узима у обзир и, тада предстојећу, статусну промену, која је спроведена 1. јула 2015. године и уговара важење споразума и после њеног спровођења.

Овим споразумом Оснивач је одређен као Тело за централизоване јавне набавке, у смислу Закона о јавним набавкама. Потписници споразума су се сагласили да Телу обезбеде све материјалне ресурсе и средства неопходна за рад, односно да зависна друштва Оснивачу надокнаде све трошкове неопходне за рад тела. Споразум је био закључен на неодређено време. Циљ споразума је био да се процес јавних набавки у ЕПС Групи учини ефикаснијим и да се смање трошкови у односу на ситуацију да сваки економски субјект посебно спроводи набавке за сличне услуге или производе.

Након статусне промене издвајања са припајањем спроведене 4. јануара 2016. године и статусне промене припајања (ЕПС Снабдевања) спроведене 1. јуна 2016. године, почели су да се јављају одређени проблеми у примени овог Споразума, који су изнети и у Годишњем извештају о спровођењу Програма усклађености за 2016. годину.

Споразумом о раскиду Споразума о централизацији јавних набавки у Електропривреди Србије (код ОДС број 00.000.-08.01.-142610/1-17 од 2. јуна 2017. године, код Оснивача број 12.01.-271984/1-17 од 1. јуна 2017. године) договорено је да се он раскине са 1. јуном 2017. године.

4. Раздвајање Оператора дистрибутивног система

Закон о енергетици у члану 131. став 1. прописује да оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа мора бити независан у смислу правне форме, организације и одлучивања од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције електричне енергије. Испуњеношћу услова из чланова 131., 132. и 133. Закона, условљава се издавање лиценце оператору дистрибутивног система.

Независност оператора дистрибутивног система не утиче на право матичног вертикално интегрисаног предузећа да спроводи механизме координације којима се осигурава управљачки и финансијски надзор у погледу приноса на ангажована средства и инвестиције оператора дистрибутивног система, као и да одобрава годишњи и финансијски план и поставља или одређује границе задужености.

4.1. Правно раздвајање

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, који је део вертикално интегрисаног предузећа независан је у смислу правне форме и организације од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције електричне енергије, а које се обављају у контролном друштву – Оснивачу – Јавном предузећу „Електропривреда Србије“ Београд. Ово је описано у тачкама 1.1. и 2.1. овог извештаја. Овај услов је у потпуности испуњен.

4.2 Функционално раздвајање

Функционално раздвајање Оператора дистрибутивног система представља испуњење скупа захтева проистеклих из одредби чланова 131. и 133. Закона о енергетици, којима се обезбеђује независност у одлучивању и деловању у односу на вертикално интегрисано предузеће и праћење остварене независности. Ови захтеви су везани за раздвојеност и независност управе,

опремљеност и оспособљеност за самостално деловање, као и за одвојени идентитет у комуникацији и брендирању.

4.2.1. Раздвајање управе

Закон о енергетици у члану 131 став 3. тачка 1) налаже да лица која су одговорна за управљање Оператором дистрибутивног система не могу учествовати у органима управљања вертикално интегрисаног предузећа, у којима су директно или индиректно одговорна за делатност производње, преноса или снабдевања електричном енергијом.

На основу члана 198. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, број 36/11, 99/2011, 83/14 – др. закон и 05/15) органи друштва са једнодомним управљањем су: скупштина и директор. Члан 15. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/16) као органе јавног предузећа предвиђа: надзорни одбор и директора.

Како је важећим оснивачким актом одређено да Надзорни одбор Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд буде и у функцији Скупштине Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд – констатује се да овај захтев није испуњен, односно управа Оператора дистрибутивног система није раздвојена од управе Оснивача, јер су иста лица одговорна за управљање и Оператором дистрибутивног система и Оснивачем, који се бави делатностима производње и снабдевања електричном енергијом.

Да би овај захтев био испуњен, потребно је одредбе Оснивачког акта Оператора дистрибутивног система избалансирано ускладити са одредбама Закона о јавним предузећима, Закона о привредним друштвима и Закона о енергетици, узимајући у обзир: економски субјективитет зависног привредног друштва, обавезу да оно делује независно на тржишту електричне енергије и право Оснивача да спроводи механизме координације којима се осигурава управљачки и финансијски надзор у погледу приноса на ангажована средства и инвестиције друштва чији је оснивач.

4.2.2. Предузимање мера које омогућавају стручно поступање

Следећи захтев, дефинисан чланом 131. став 3. тачка 2) Закона, се односи на предузимање мера које ће осигурати да лица одговорна за управљање Оператором дистрибутивног система поступају стручно, како би се обезбедила њихова независност у раду.

Ово треба да значи да се морају предузети одговарајуће мере како би се осигурало да се професионални интереси лица одговорних за управљање Оператором дистрибутивног система узму у обзир на начин који обезбеђује да они буду способни да делују независно.

Потребно је додатно дефинисати како да се овај захтев квантификује да би се могао оценити степен његове испуњености. У овом тренутку, испуњење овог захтева је тешко оценити, тј. одредити меру његове остварености.

4.2.3. Независност у доношењу одлука

Захтев да Оператор дистрибутивног система доноси одлуке, независно од вертикално интегрисаног предузећа, по питању средстава потребних за погон, одржавање и развој мреже, прописан чланом 131. став 3. тачка 3) Закона, је неодвојив од захтева за раздвајање управе.

Наиме, менаџмент Оператора дистрибутивног система самостално припрема планове за погон, одржавање и развој мреже, из чега проистиче финансијски план везан за потребна средства, али чињеница да формалну одлуку о њима доноси Надзорни одбор Оснивача у функцији Скупштине Оператора дистрибутивног система, условљава да се овај захтев не може сматрати испуњеним. Решење за ову неусклађеност је у измени оснивачког акта, као што је описано у тачки 4.2.1. овог извештаја.

4.2.4. Самосталност у текућем пословању

Да би се сматрао независним, захтев, проистекао из члана 131. став 3. тачка 4) Закона, је да Оператор дистрибутивног система самостално доноси одлуке о текућем пословању, односно одлуке о изградњи или унапређењу дистрибутивне мреже ако су у оквирима одобреног финансијског плана. Како нема назнака да се Оснивач директно укључује у одлучивање о текућим активностима Оператора дистрибутивног система овај захтев се може сматрати испуњеним, иако чињеница да претходни захтев није испуњен може довести у питање ову тврдњу.

4.2.5. Располагање неопходним ресурсима за независно обављање делатности

Неопходно је да, у циљу независности при доношења одлука из става 3. тачка 3) члана 131. Закона о енергетици, Оператор дистрибутивног система има одговарајуће кадровске, техничке, материјалне и финансијске ресурсе – што је захтев дефинисан у ставу 4. члана 131. Закона.

Оператор дистрибутивног система има организациону структуру која омогућава да организује послове које су му Законом о енергетици поверени и за које је одговоран. Статусном променом издавања са припајањем, од 4. јануара 2016. године, већи део имовине (изузимајући дистрибутивну мрежу) и запослених у оквиру заједничких функција и техничких услуга, који је прешао код Оснивача, који на основу уговора о пружању услуга обавља послове који су се раније обављали од стране Оператора дистрибутивног система.

Како постоји дилема везана за чињеницу да је администрирање пословног информационог система Оператора дистрибутивног система у потпуној надлежности служби Оснивача, потребно је да се утврде последице ове ситуације по независност у обављању регулисане енергетске делатности. Може се констатовати да је још увек рано да се донесе коначна оцена о испуњености овог захтева.

4.2.6. Одвојени идентитет у комуникацији и брендирању

Закона о енергетици, у члану 133. став 2. захтева да Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа у својим комуникацијама и својим пословним именом мора да направи разлику у погледу свог идентитета у односу на енергетски субјект који се бави снабдевањем електричном енергијом у истом вертикално интегрисаном предузећу.

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд у свом називу садржи скраћеницу назива Оснивача – ЕПС, што се не мора третирати као непоштовање овог захтева, јер има доста сличних случајева у Европи (E.ON, EVN, ESB, ČEZ, НЕР, ...). Међутим, обавеза која проистиче из члана 5. став 4. важећег оснивачког акта, да Оператор дистрибутивног система у свом меморандуму и другим пословним документима истиче и ознаку Електропривреда Србије чини да се овај захтев не може сматрати у потпуности испуњеним.

4.2.7. Забрана међусобног субвенционисања

Закон о енергетици у члану 133. став 3. захтева да унутар вертикално интегрисаног предузећа није дозвољено међусобно субвенционисање субјеката који се баве различитим енергетским и неенергетским делатностима, ради омогућавања конкуренције и избегавања дискриминације корисника или група корисника система.

Обзиром да су међусобни финансијски и уговорни односи Оснивача и Оператора дистрибутивног система веома комплексни и испреплетени, веома тешко је утврдити да ли између њих постоји међусобно субвенционисање. На основу расположивих података, прикупљених за потребе овог извештаја, није се могло закључити да постоји међусобно субвенционисања између Оснивача и Оператора дистрибутивног система.

4.3. Раздвајање рачуноводства

„ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд саставља, шаље на ревизију и објављује своје финансијске извештаје у складу са важећом регулативом. У Оператору дистрибутивног система се обавља само једна енергетска делатност па не постоји потреба да се врши раздвајање финансијских извештаја по енергетским делатностима. У финансијским извештајима се поштују међународни рачуноводствени стандарди (IAS) и међународни стандарди финансијског извештавања (IFRS) који се односе на обелодањивање повезаних страна.

Захтев за раздвајање рачуноводства је испуњен.

5. Примена Програма усклађености

Задатак Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања је да успостави формални оквир који ће обезбедити да активности везане за дистрибутивни систем електричне енергије у целини, а такође и да понашање сваког запосленог или ангажованог лица код Оператора дистрибутивног система, буду у складу са принципима недискриминације. Програмом се утврђују мере које „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, као оператор дистрибутивног система електричне енергије, предузима ради обезбеђивања прописане обавезе независног и раздвојеног деловања од вертикално интегрисаног предузећа – Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, правила недискриминаторног понашања запослених, начин праћења поштовања тих мера и извештавање о спровођењу Програма усклађености.

5.1. Спровођење мера којима се спречава дискриминаторно понашање

Оператор дистрибутивног система самостално креира и дефинише планове и активности за које је надлежан и одговоран на основу Закона о енергетици. Али због начина на који је оснивачким актом одређена његова Скупштина, а чини је Надзорни одбор Оснивача, не може се констатовати да одлуке доноси независно, јер их у суштини доноси Надзорни одбор вертикално интегрисаног предузећа – контролног друштва – које се бави делатностима: производња електричне енергије и снабдевање електричном енергијом.

Меморандум Друштва, на основу члана 5. став 4. акта о оснивању садржи и назив Оснивача који се бави енергетским делатностима производња електричне енергије и снабдевање електричном енергијом, тако да не испуњава захтев да меморандум наглашава посебан корпоративни идентитет различит од корпоративног идентитета Оснивача.

Одредбе које се односе на приступ просторијама диспечерских центара, на просторије за смештај опреме даљинског надзора и управљања и обезбеђивање комуникационих линија се поштују у потпуности.

Електронска интернет презентација „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд нема везу или другу одредницу или усмерење које упућује на привредни субјекат који обавља енергетску делатност снабдевања електричном енергијом, укључујући и Оснивача и друге привредне субјекте у којима Оснивач, директно или индиректно, спроводи управљање када се у њима обавља најмање једна енергетска делатност – производња електричне енергије и/или снабдевање електричном енергијом. За похвалу је настојање да се интернет страница стално унапређује и формом и садржајем.

5.1.1. Реаговање на притужбе и приговоре

Правилником о организацији и систематизацији послова радних места у Оператору дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (број 269737-1/15 од 1. децембра 2015. године), у оквиру Дирекције за подршку тржишту и смањење губитака, формирана је Служба за притужбе и приговоре корисника, у оквиру које се обављају следећи послови:

- вођење поступка, координација и решавање по приговорима и притужбама корисника дистрибутивног система електричне енергије;
- старање о уједначавању праксе у поступању по приговорима и притужбама корисника система, због поступања на начин којим се не обезбеђује остваривање њихових права у складу са Законом о енергетици и Законом о заштити потрошача и другим позитивним прописима;
- вођење јединствене евиденције о приговорима и притужбама корисника система;
- припрема, уређивање и усаглашавање процедура решавања по приговорима и притужбама корисника електродистрибутивног система;
- извештавање Агенције за енергетику Републике Србије и директора Друштва.

Служба за притужбе и приговоре корисника фактички је почела са радом 15. априла 2016. године. Приоритетно, било је потребно донети јединствену процедуру за поступање по притужбама и приговорима корисника, као и успоставити њихову јединствену евиденцију. Апликација за евидентирање приговора, након тестирања, израде упутства и обуке корисника из свих организационих делова, оперативно је почела да се примењује 08. августа 2016. године. Процедура за поступање по притужбама и приговорима корисника је донета 31. октобра 2016. године.

У току 2017. године корисници дистрибутивног система су упутили укупно 2486 примедби и приговора, од чега је највише притужби (811) било на исправност мерног уређаја/уклопног сата. Посматрајући дистрибутивна подручја, највише притужби (793) је било на територији дистрибутивног подручја Краљево.

5.1.2. Редовно објављивање Информатора о раду

На електронској интернет страници „ЕПС Дистрибуција“ се редовно, на крају сваког месеца, објављује Информатор о раду (документ у 'pdf' формату) који садржи исцрпне и ажуриране, битне податке о Оператору дистрибутивног система.

5.1.3. Унапређење и унификација поступања

Током 2017. године, у оквиру Интегрисаног менаџмент система „ЕПС Дистрибуција“, усвојено је неколико кључних процедура којима се дефинише поступање при обављању послова у оквиру претежне делатности друштва. Издвојене су најважније од њих:

- ПР-ЕНГ-01 Дефинисање услова за прикључење корисника система на ДСЕЕ, 22.06.2017.
- ПР-ИНВ-01 Прикључење објекта корисника на ДСЕЕ 04.04.2017.
- ПР-ПОТ-03 Контрола мерних места и утврђивање неовлашћене потрошње ЕЕ, 28.09.2017.
- ПР-ПОТ-08 Обрачун накнаде за приступ систему и обрачун губитака у ДСЕЕ, 30.03.2017.
- ПР-ПОТ-09 Процесуирање неовлашћене потрошње електричне енергије, 13.07.2017.

Усвајањем ових процедура, престале су да важе процедуре бивших пет привредних друштава, које су се међусобно разликовале, тако да поступање у различитим дистрибутивним подручјима није било једнозначно прописано нити спровођено. На овај начин, на целокупној територији Оператора дистрибутивног система уводи се јединствено поступање под истим условима, усклађено са новим Законом о енергетици, чиме се отклањају могућности за дискриминаторно поступање у овим областима.

5.1.4. Унапређење безбедности информација

Оператор дистрибутивног система је у 2017. години донео низ докумената у оквиру Политике безбедности информација, којима је своје пословање ускладио са одредбама Закона о информационој безбедности („Сл. гласник РС“ бр. 6/16 и 94/17).

Базични документ - Акт о безбедности информационо-комуникационих система, донет је 16. маја 2017. године у оквиру Интегрисаног менаџмент система „ЕПС Дистрибуција“ под ознаком ПБИ-АКТ.

Вођењем рачуна о овој области, Оператор дистрибутивног система повећава сигурност техничких и пословних података, битних за поуздан рад и за квалитет услуга које се пружају корисницима дистрибутивног система.

5.1.5. Унапређење организације

Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова радних места, број 05.000.-08.01.-215804/2-17 од 22. августа 2017. године, измењена је организациона структура управе Оператора дистрибутивног система, тако што су за координацију послова на појединим дистрибутивним подручјима предвиђена радна места - координатор, чији задатак је да се пословодство ефикасније повеже са огранцима и секторима дирекција на одређеном дистрибутивном подручју. Ово је постигнуто описом послова за радно место Координатор у Правилнику са једне стране, и Одлуком о преносу овлашћења и утврђивању надлежности и одговорности за радно место Координатор, са друге стране.

Координатори су именовани за пет дистрибутивних подручја (Београд, Нови Сад, Краљево, Ниш и Крагујевац) 1. септембра 2017. године. Њихово ступање на дужност и ангажовање је довело до позитивних помака у организацији и реализацији послова Оператора дистрибутивног система.

По добијању информације о именовању координатора, Лице одговорно за праћење усклађености је сваком од именованих, путем електронске поште, послало Програм усклађености и документе везане за исти. При томе је назначена њихова улога у спровођењу и праћењу Програма усклађености.

5.2. Поштовање правила понашања од стране запослених

Директор „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд не учествује у органима управљања Оснивача, који се бави енергетском делатношћу снабдевања електричном енергијом. Ово се закључује на основу чињенице да нису познати или доступни документи (решења, одлуке или сл.), који указују на супротно. Директор руководи пословањем Оператора дистрибутивног система, али је већ напоменуто да се не може сматрати да то чини независно од Оснивача, јер су чланови Скупштине Друштва истовремено и чланови Надзорног одбора Оснивача.

Сви запослени Оператора дистрибутивног система, на челу са пословодством, су током 2017. године у свом раду показали посвећеност поштовању правила понашања предвиђених Програмом усклађености. Слично се може констатовати и за запослене код Оснивача који, на основу уговора о пружању услуга, обављају послове из надлежности Оператора дистрибутивног система.

Стављање на располагање тражених података Лицу одговорном за праћење усклађености се одвијало без проблема. На сваки захтев за доставу података и информација се одговарало у року који је био назначен, подаци су достављани како електронским путем, тако и непосредном предајом документације.

5.2.1. Измене садржаја уговора о раду са запосленима

Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова, број 05.000.-08.01.-277602/28-17 од 3. новембра 2017. године, извршено је усклађивање описа послова свих радних места са одредбама важећег Програма усклађености, којим се уређује обавеза чувања комерцијално осетљивих података и регулише однос запослених са економским субјектима који се баве енергетском делатношћу снабдевање електричном енергијом.

Непосредно по усвајању Правилника, кренуло се са штампањем и уручивањем на потпис нових уговора о раду са измењеним описима послова.

5.3. Начини праћења Програма и извештавање

ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд тежи испуњењу обавезе да обезбеди техничке и друге услове за примену Програма усклађености и организује упознавање запослених са одредбама овог Програма. Правилником о организацији и систематизацији послова радних места у Оператору дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (број 269737-1/15 од 1. децембра 2015. године), у члану 10., као посебна организациона целина, у складу са законом, формирано је Тело за праћење усклађености, ради праћења спровођења Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања. У оквиру своје надлежности Тело за праћење усклађености прати усклађеност рада ЕПС Дистрибуције са одредбама Закона о енергетици којима се уређује транспарентност рада оператора система и поверљивост података, обавештава Агенцију за енергетику Републике Србије уколико органи вертикално интегрисаног предузећа, својим одлучивањем, спречавају или одлажу пројекте из планова инвестиција у дистрибутивни систем, припрема годишње извештаје о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања и доставља га Агенцији ради давања сагласности и обавља друге послове, у складу са Законом о енергетици.

Још увек се не примењује у пракси обавеза да приликом закључења уговора о раду или другог одговарајућег уговора (рад ван радног односа и др.), „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд упознаје запосленог, односно друго ангажовано лице са одредбама овог Програма. Такође није уведена формална обавеза да запослени или друго ангажовано лице, приликом закључења уговора о раду или другог одговарајућег уговора (рад ван радног односа и др.), потписује изјаву којом потврђује да је упознат са одредбама овог Програма и правним последицама које се односе на непоштовање овог Програма.

Лице одговорно за праћење усклађености је своје активности везане за прикупљање и анализу података потребних за праћење усклађености Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд у току 2017. углавном концентрисало на управу Друштва, односно на дирекције и центре као организационе целине које учествују у креирању и спроводе пословну политику Оператора дистрибутивног система.

5.3.1. Израда Годишњег извештаја за 2016. годину

Сагласно члану 136. став 1. тачка 7) Закона, Лице одговорно за праћење усклађености је приступило припремама за израду Годишњег извештаја о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања за 2016. годину почетком 2017. године. Упућен је позив директорима дирекција и центара у „ЕПС Дистрибуција“ да доставе податке из области рада организационих целина за које су одговорни. Сви тражени подаци су достављени до 30. априла 2017. И после тог датума је било мањих допуна и измена података, због саме природе посла у одређеним областима.

На основу прикупљених података и анализе истих, сачињен је извештај, који је конципиран на основу захтева из члана 132. Закона о енергетици, као и на основу захтева из Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања.

Када је завршен рад на Извештају, Лице одговорно за праћење усклађености је првобитну верзију доставило на увид Агенцији за енергетику, у за то предвиђеном року, путем електронске поште, ради давања мишљења о његовом садржају у контексту давања потребне сагласности.

Ради разматрања садржаја Извештаја, 14. јула 2017. године заказан је састанак чланова Савета Агенције за енергетику и Лица одговорног за праћење усклађености ОДС, на којем су отклоњене све недоумице и договорено како да се поједини делови Извештаја уобличи у циљу његовог појашњења и побољшања квалитета његовог садржаја. Након састанка садржај Извештај је прилагођен изнетим примедбама и сугестијама.

Годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања за 2016. годину, заведен под бројем 00.002.-08.01.-166579/4-17 од 18. јула 2017. године, упућен је Агенцији на усвајање.

Савет Агенција за енергетику Републике Србије је Одлуком број 365/2017-Д-И/3 од 19. јула 2017. године дао сагласност на достављени Извештај.

5.3.2. Извештавање Агенције за енергетику Републике Србије

Извештавање Агенције за енергетику у вези са применом Програма усклађености се дешавало у ситуацијама када је за то постојала потреба, односно када су доношене одлуке које утичу на односе Оснивача и Оператора дистрибутивног система који се тичу одредби везаних за независност или недискриминаторно понашање Оператора дистрибутивног система.

5.3.2.1. Извештај о оствареној независности

Одлуком (број 347/2016-Д-03 од 10. јуна 2016. године), којом је дата сагласност на Програм усклађености, Агенција је обавезала Оператора дистрибутивног система да обавести Агенцију за енергетику Републике Србије о оствареној независности утврђеној одредбама члана 131. Закона о енергетици у оснивачком акту, за који је постојала обавеза да се до 04. септембра 2016. године усклади са Законом о јавним предузећима („Сл. гласник РС“ број 15/2016).

Надзорни одбор Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд у функцији Скупштине „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд је на седници одржаној 2. септембра 2016. године донео Одлуку број 05.000.-08.01.-237405/3-16 којом се врши усклађивање оснивачког акта „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд са Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/16). Ова Одлука је преко Министарства привреде достављена Влади Републике Србије ради прибављања прописане сагласности.

Како до краја 2016. године није било позитивно одлучено о овом документу, Лице одговорно за праћење усклађености је Агенцији за енергетику упутило Обавештење о оствареној независности оператора дистрибутивног система утврђеној чланом 131. Закона о енергетици, број 0.002.-08.01.-23179/1-2017 од 30. јануара 2017. године. У обавештењу су изнете оцене о оствареној независности у светлу усвојеног оснивачког акта, иако он није ступио на снагу.

5.3.2.2. Извештај о усклађености одлуке Оснивача

Оснивач је 17. новембра 2017. године усвојио Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у Јавном предузећу „Електропривреда Србије“ број: 12.01.31020/129-17, којом се Сектор за бригу о корисницима из надлежности Извршног директора за техничке послове дистрибуције пребацује у састав огранка „ЕПС Снабдевање“ као Дирекција за подршку гарантованом снабдевању.

Реагујући на ову одлуку, Лице одговорно за праћење усклађености је Агенцији упутило Извештај о усклађености одлуке Оснивача на основу које се организациона целина за бригу о корисницима пребацује у огранак „ЕПС Снабдевање“, број 00.002.-08.01.-325681/1-17 од 6. децембра 2017. године. У извештају се анализирају последице примене наведених докумената са аспекта обавезе раздвајања оператора дистрибутивног система и снабдевача у оквиру вертикално интегрисаног предузећа, као и у погледу регулаторних ризика који проистичу из новонасталих односа.

5.3.3. Планирани теренски обиласци свих огранака Оператора дистрибутивног система

Примена Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања је новост у пословању Оператора дистрибутивног система, уведена последњим Законом о енергетици. Предстоји велики посао око испуњења свих захтева из Програма, као и да се дође до ситуације да његова примена постане део свакодневне рутине запослених. Процењено је да ће, за почетак примене Програма усклађености, највећи ефекат имати ако се са прво са њим упознају запослени у огранцима привредног друштва, јер се у огранцима обавља целокупна активност Оператора дистрибутивног система на терену, и њихов рад је највише оријентисан ка крајњим корисницима дистрибутивног система.

Из тог разлога, у оквиру активности за упознавање запослених са Програмом усклађености, планирано је да се током 2017. године обиђу сви огранци Оператора дистрибутивног система и да се са директорима огранака и њиховим сарадницима обаве наменски састанци. На састанцима, у сваком од 33 огранка, обрађене су следеће теме:

1. Реорганизација електродистрибутивног сектора у оквиру Јавног предузећа Електропривреда Србије.
2. Упознавање са Програмом усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања.
3. Начин рада у контексту примене Програма усклађености.
4. Питања и коментари присутних.

Приликом израде плана обиласка огранака Оператора дистрибутивног система, Лице одговорно за праћење усклађености је лично контактирало све директоре огранака и са њима су усаглашени термини, како би састанцима присуствовали сви чије је присуство потребно.

Заказивање састанака је вршено поруком електронске поште у оквиру које је достављана и документација везана за спровођење Програма усклађености. Порука је слата директору огранка у који се одлази, и руководиоцима свих сектора тог огранка, уз могућност да по слободној процени а на основу послатог материјала, на састанак позову и друге сараднике.

Директори и руководиоци огранака су састанке искористили да се додатно информишу око разлога и последица реорганизације, примене Програма усклађености и својим обавезама у вези са тим, али и да изнесу проблеме са којима се суочавају обављајући активности из домена претежне делатности. Лице одговорно за праћење усклађености је пословодству Оператора дистрибутивног система пренело питања, проблеме и препреке са којима се срећу запослени у огранцима обављајући свакодневне активности.

Реагујући на проблеме за које су сазнали на овај начин, Директор пословног система и Директор техничког система су са својим сарадницима организовали низ састанака са директорима огранака и координаторима (који су у међувремену именовани), на нивоима дистрибутивних подручја.

Распоред састанака Лица одговорног за праћење усклађености са директорима и руководиоцима у огранцима Оператора дистрибутивног система приказан је у следећој табели:

Датум	Организациона целина	Директор огранка
05.07.2017.	Огранак Зајечар	Миломир Динић
06.07.2017.	Огранак Лесковац	Душан Анђелковић
07.07.2017.	Огранак Крушевац	Саша Ђирић
10.07.2017.	Огранак Краљево	Ђорђе Аћимовић
12.07.2017.	Огранак Лозница	Дарко Карапанџић
13.07.2017.	Огранак Шабац	Дејан Јовановић
17.07.2017.	Огранак Аранђеловац	Ненад Златковић
19.07.2017.	Огранак Ваљево	Зоран Николић
20.07.2017.	Огранак Лазаревац	Влада Јовановић
21.07.2017.	Огранак Пирот	Зоран Ђорђевић
24.07.2017.	Огранак Суботица	Ставан Бакић
27.07.2017.	Огранак Нови Пазар	Рацо Вучковић
28.07.2017.	Огранак Смедерево	Милан Рајић
31.07.2017.	Огранак Нови Сад	Милан Тешовић
02.08.2017.	Огранак Сремска Митровица	Ђорђе Фаор
03.08.2017.	Огранак Рума	Драган Марин
04.08.2017.	Огранак Ужице	Саша Милошевић
08.08.2017.	Огранак Баново Брдо	Драган Јекнић
10.08.2017.	Огранак Крагујевац	Зоран Стошић
11.08.2017.	Огранак Прокупље	Јесенка Булајић
14.08.2017.	Огранак Зрењанин	Стевица Цигулов
16.08.2017.	Огранак Панчево	Миомир Кошутић
17.08.2017.	Огранак Ниш	Предраг Савић
18.08.2017.	Огранак Пожаревац	Дејан Савић
21.08.2017.	Огранак Обреновац	Дејан Цветковић
22.08.2017.	Огранак Земун	Иван Илић
25.08.2017.	Огранак Јагодина	Веселин Рмандић
30.08.2017.	Огранак Младеновац	Радета Марић
18.09.2017.	Огранак Београд Центар	Љубиша Крунић
19.09.2017.	Огранак Крњача	Срђан Јевтић
22.09.2017.	Огранак Врање	Горан Николић
27.09.2017.	Огранак Сомбор	Зоран Симендић
29.09.2017.	Огранак Чачак	Милован Глишић

5.3.4. Ванредни теренски обилазак Огранака Ниш

Током 2017. године, у више наврата путем медијских објава, је крајње негативно окарактерисано поступање Оператора дистрибутивног система на територији Огранка Електродистрибуција Ниш када су у питању процеси контроле мерних места, утврђивање и процесуирање неовлашћене потрошње. Иако је утисак да су наведене објаве тенденциозне, неутемељене у регулативи и пуне емотивног набоја, оне сугеришу да се над одређеним бројем корисника дистрибутивног система електричне енергије спроводи дискриминација од стране Оператора дистрибутивног система, што ствара обавезу да се утврди чињенично стање, а евентуалне неправилности или недоследности отклоне. Треба напоменути да сличних медијских иступања није било на начин и у обиму као што је то био случај у Нишу.

Овим поводом Лице одговорно за праћење усклађености ОДС, се у оквиру својих овлашћења, обратило директору Огранка Електродистрибуција Ниш и координатору дистрибутивног подручја Ниш, дописом број 00.002.-08.01.-301367/1-17 од 13. новембра 2017. године. У допису се најављује анализа спровођења процедура и упутстава везаних за контролу мерних места, утврђивање и процесуирање неовлашћене потрошње електричне енергије на територији Огранка Електродистрибуција Ниш, пре свега са аспекта транспарентног и недискриминаторног понашања, у складу са одредбама Програма усклађености.

Активности током обиласка и анализе која је циљ доласка, одвијале су се по следећем распореду:

– 15. новембар 2017. Ниш

Уводни састанак је одржан у 09:00 часова, а присуствовали су му:

- Душан Анђелковић, Координатор ДП Ниш,
- Предраг Савић, Директор Огранка ЕД Ниш,
- Александар Крстић, Директор сектора за подршку тржишту и смањење губитака ДП Ниш,
- Бранислав Стојичић, Рук. сектора за подршку тржишту и смањење губитака Огранка ЕД Ниш,
- Андрија Вукашиновић, Лице одговорно за праћење усклађености ОДС,
- Дејан Пешић, Шеф службе за интерну ревизију и контролу ИКС и техничка питања (ЈП ЕПС).

Тема састанка је била везана за циљ обиласка Лица одговорног за праћење усклађености ОДС, током којег је поред анализе рада договорена врста и обим документације која ће бити анализирана, као и начин на који ће бити достављена.

По завршетку састанка уследио је обилазак запослених који се баве издавањем и обрадом налога за контролу мерних места у седишту Огранка Електродистрибуција Ниш. Циљ обиласка је упознавање са начином примене важећих процедура и коришћења прописаних образаца везаних за контролу мерних места и утврђивање неовлашћене потрошње електричне енергије.

– 16. новембар 2017. Алексинац, Ниш

У 09:00 часова је почела посета Погону Алексинац. Циљ посете је био упознавање са начином примене важећих процедура и коришћења прописаних образаца везаних за контролу мерних места и утврђивање неовлашћене потрошње електричне енергије на територији Погона Алексинац.

По повратку из Погона Алексинац (око 12:00 часова) обављен је обилазак запослених који се баве израдом обрачуна за неовлашћену потрошњу електричне енергије у седишту Огранка Електродистрибуција. Циљ обиласка је упознавање са начином примене важећих процедура и коришћења прописаних образаца везаних за процесуирање неовлашћене потрошње електричне енергије.

– 17. новембар 2017. Ниш

У 09:00 вршена је анализа рада Основне комисије за приговоре Огранка Електродистрибуција Ниш и Више комисије за приговоре I Дистрибутивног подручја Ниш на основу Правилника о начину и поступку одлучивања по приговорима изјављеним на обрачун неовлашћено утрошене електричне енергије (број 208852/1-16 од 04. августа 2016. године).

У 11:00 је одржан завршни састанак, којем су присуствовали:

- Душан Анђелковић, Координатор ДП Ниш,
- Предраг Савић, Директор Огранка ЕД Ниш,
- Александар Крстић, Директор сектора за подршку тржишту и смањење губитака Ниш,
- Бранислав Стојчић, Рук. сектора за подршку тржишту и смањење губитака Огранка ЕД Ниш,
- Андрија Вукашиновић, Лице одговорно за праћење усклађености ОДС.

На састанку су сумирани резултати активности на анализи спровођења процедура и упутстава везаних за контролу мерних места, утврђивање и процесуирање неовлашћене потрошње електричне енергије на територији Огранка Електродистрибуција Ниш.

Анализом рада запослених у овој области, увидом у документацију, као и увидом у извештаје Интерне ревизије Оснивача и контроле Сектора за ИМС Оператора дистрибутивног система у области која је била предмет провере, закључено је се процеси у овој области и поступање запослених у вези са тим на територији Огранка Електродистрибуција Ниш обављају у складу са прописаним процедурама које проистичу из законских одредби, без дискриминисања корисника дистрибутивног система.

Може се констатовати да, у овом случају, медијски напади на Огранак Електродистрибуција Ниш потичу због нерешених проблема из времена пре него што је дошло до раздвајања енергетских делатности у складу са актуелном регулативом. Највећи проблем представљају нагомилана неплаћена дуговања за утрошену електричну енергију, нерегулисана дуговања обрачуната за неовлашћено коришћење електричне енергије и честе обуставе испоруке електричне енергије због наведених разлога.

Недовољна информисаност корисника дистрибутивног система и купаца електричне енергије о улогама и надлежностима енергетских субјеката, за последицу има да све проблеме које имају, у вези са електричном енергијом, приписују Оператору дистрибутивног система.

5.3.5. Комуникација са пословодством Оператора дистрибутивног система

Лице одговорно за праћење усклађености има отворен приступ пословодству Оператора дистрибутивног система и није било проблема у комуникацији. На располагању су му сви ресурси друштва у циљу провере и анализе поступања у складу са Програмом усклађености.

5.3.6. Комуникација са Оснивачем

Због улоге да, пре свега, прати понашање запослених у Оператору дистрибутивног система, Лице одговорно за праћење усклађености ОДС нема директну пословну комуникацију са пословодством Оснивача, али кад год је било потребе за сарадњом, она се одвијала без проблема.

Лицу одговорном за праћење усклађености ОДС омогућен је приступ заштићеном ЕПС CODEX интернет порталу, на којем се објављује интерна регулатива и одлуке Оснивача, чиме је умногоме олакшано непосредно праћење односа Оснивача и Оператора дистрибутивног система, везано за примену Програма усклађености.

6. Оцена потребе за изменом Програма усклађености

Од усвајања Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања до објављивања овог Извештаја, нису уочени битни недостаци у његовом садржају.

Као формална неусаглашеност може се третирати чињеница да је Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд фактички променио локацију свог седишта у односу на оно које је наведено у тачки 9. Програма. Такође је пожељно да се у Програму детаљније дефинише начин праћења и извештавања у вези са финансијским односима Оснивача и Оператора

дистрибутивног система, на шта обавезује члан 132. Закона о енергетици, јер је то проблематика која задире у поверљиве и комерцијално осетљиве податке.

Уочена је и нелогичност у тачки 29. Програма, јер је 1. јул одређен и као крајњи рок и за доставу годишњег извештаја Агенцији и као крајњи рок за објављивање извештаја на интернет страници Оператора дистрибутивног система.

Оцена је да у овом тренутку не постоји потреба за темељном изменом Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања. Препоручује се да Оператор дистрибутивног система започне консултације са Агенцијом за енергетику око исправки и унапређења текста Програма усклађености, како би се измењени текст усагласио и усвојио до краја године.

7. Закључци извештаја за 2017. годину

Током 2017. године приметно је настојање да се унапреди пословање ОДС „ЕПС Дистрибуција“ у свим областима. То се дешавало и на плану унапређења транспарентног и недискриминаторног понашања у обављању претежне делатности.

На основу изнетог у овом Извештају, по кључним питањима везаним за: услове за обављање делатности Оператора дистрибутивног система, финансијске односе са вертикално интегрисаним предузећем, раздвајање Оператора дистрибутивног система и за спровођење Програма усклађености може се закључити следеће:

7.1. Испуњеност услова за обављање делатности оператора дистрибутивног система у 2017. години

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. испуњава већину услова за обављање лиценциране енергетске делатности од општег интереса - дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом. Услови су или формално испуњени или се ради на њиховом испуњавању, али се при томе наилази како на проблеме објективне природе, у виду недовољне усаглашеност законске регулативе у одређеним сегментима, тако и на интерне проблеме који проистичу из ситуације да започета реорганизација још увек није довршена до краја. У овом сегменту од суштинске важности је што брже стицање услова за добијање лиценце за обављање енергетске делатности - дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом.

Следе закључци везани за испуњеност услова за обављање делатности оператора дистрибутивног система који проистичу из важећег Закона о енергетици:

– Регистрација оператора дистрибутивног система

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд је у регистру привредних друштва регистрован као друштво са ограниченом одговорношћу за енергетску делатност дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом – шифра делатности: 35.13, чији је оснивач и једини члан друштва Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд.

– Лиценца за обављање енергетске делатности

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд од 02. октобра 2016. године не поседује лиценцу за обављање енергетске делатности дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, у складу са чланом 130. Закона о енергетици. Предузимају се кораци у циљу превазилажења проблема због недостајуће документације. Такође је потребно у потпуности испунити услове чланова 131., 132. и 133. Закона о енергетици.

Неиспуњавање овог услова носи како правно-формалне, тако и економске консеквенце, јер се због немања лиценце плаћа акциза на одређене услуге, што не би био случај да Оператор дистрибутивног система поседује лиценцу.

– **Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије**

У складу са чланом 136. став 1. тачка 1) Закона, Оператор дистрибутивног система је донео Правила о раду дистрибутивног система, уважавајући одредбе члана 139. став 1. а на која је добијена сагласност Агенције приписана чланом 53. став 1. тачка 5) Закона. Правила о раду су објављена на интернет страници Оператора дистрибутивног система у складу са чланом 139. став 3. Закона.

– **Организациона целина за приговоре и притужбе**

Оператор дистрибутивног система има организациону целину за приговоре и притужбе, усвојио је процедуре за поступање и води евиденцију о томе, сагласно са чланом 136. став 1. тачка 39) Закона.

– **Одлуке о ценама услуга**

Оператор дистрибутивног система је на основу члана 136. став 1. тачка 18) Закона о енергетици усвојио, добио сагласности Агенције и објавио у „Службеном гласнику Републике Србије“ Одлуку о цени за приступ дистрибутивном систему електричне енергије.

У складу са чланом 136. став 1. тачка 19) Закона о енергетици Оператор дистрибутивног система, је донео и објавио цене прикључења у складу са Методологијом коју је прописала Агенција.

Сагласно члану 136. став 1. тачка 40) Закона, Оператор дистрибутивног система је донео Одлуку о утврђивању цена нестандартних услуга, на коју је сагласност дала Агенција. Одлука је на основу истог члана објављена на интернет страници Оператора дистрибутивног система.

– **Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања**

Оператор дистрибутивног система је донео Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања сагласно члану 136. став 1. тачка 7) Закона. Агенција је на основу члана 53. став 1. тачка 16) Закона дала прописану сагласност.

На основу члана 132. став 2. Закона, Оператор дистрибутивног система је именовао Лице одговорно за праћење усклађености, након добијене сагласности Агенције, прописане чланом 132. став 3.

Сагласно члану 136. став 1. тачка 7) Закона, Лице одговорно за праћење усклађености је сачинило Годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања за 2016. годину, на који је Агенција дала сагласност, прописану чланом 132. став 7. Извештај је у складу са чланом 132. став 10. Закона објављен на интернет страници Оператора дистрибутивног система.

7.2. Реализовање финансијских односа Оператора дистрибутивног система и Оснивача у 2017. години

Комерцијални и финансијски односи вертикално интегрисаног предузећа и Оператора дистрибутивног система су очекивани за повезана лица, која деценијама функционишу у оквиру заједничког система. Нове законске норме, везане за слободно тржиште електричне енергије, се примењују, уз дозу инерције у одређеним сегментима.

Посматрајући понаособ уговоре може се закључити:

– **Реализовање Уговора о статусној промени издвајање са припајањем**

Уговор о статусној промени издвајања са припајањем нема дискриминаторно дејство и не утиче на независан рад Оператора дистрибутивног система.

– **Реализовање Уговора о пружању услуга (SLA)**

Током спровођење Уговора о пружању услуга (SLA) наилази се на проблеме у одређеним сегментима, они се препознају и улажу се напори за њихово превазилажење. Стручни тим

именован од стране Директора Оснивача је предложио Анекс Уговора о пружању услуга (SLA), који треба да отклони већи део уочених проблема. До краја 2017. године овај Анекс уговора није потписан.

– **Реализовање Уговора о продаји електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу**

Овај Уговор не утиче на независан рад Оператора дистрибутивног система.

– **Реализовање Уговора о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије**

Овим Уговором Оснивач је, као комерцијални снабдевач електричном енергијом, стављен у исти положај као и сви остали снабдевачи, чиме су испуњени захтеви прописани тачком 5. став 2. и 3. Програма усклађености.

– **Реализовање Уговора о средствима обезбеђења**

Постојање Уговора о ороченом наменском динарском депозиту и Уговора о залози, Оснивача ставља у исти положај као и све остале снабдеваче на слободном тржишту, чиме су испуњени захтеви прописани тачком 5. став 2. и 3. Програма усклађености

– **Реализовање Споразума о централизованим јавним набавкама**

Како је овај Споразум раскинут у првој половини 2017. године, надаље не утиче на односе Оснивача и Оператора дистрибутивног система.

7.3. Остварено раздвајање Оператора дистрибутивног система у 2017. години

Независност Оператора дистрибутивног система се цени на основу захтева везаних за правно, функционално и рачуноводствено раздвајање у односу на Оснивача. Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд није независан у смислу члана 131. Закона о енергетици. Оператор дистрибутивног система на своју независност може да утиче стручним, одговорним, непристрасним, транспарентним и недискриминаторним понашањем у оквиру норми које му дефинишу законска регулатива и оснивачки акт. На законску регулативу и оснивачки акт Оператор дистрибутивног система не може директно да утиче, тако да су за његову независност, прописану Законом о енергетици, задужени и Оснивач, пре свих, а затим и министарство, надлежно за спровођење Закона којим је прописана независност оператора дистрибутивног система када је он део вертикално интегрисаног предузећа. Превазилажење овог ограничења је у усклађивању оснивачког акта Оператора дистрибутивног система са одредбама Закона о енергетици применом члана 76. Закона о јавним предузећима.

Закључци у вези појединих аспеката раздвајања Оператора дистрибутивног система су:

– **Остварено правно раздвајање**

Оператор дистрибутивног система и Оснивач, који је вертикално интегрисано предузеће, су одвојени правни ентитети. Правно раздвајање је у потпуности реализовано.

– **Остварено функционално раздвајање**

Оснивачки акт Оператора дистрибутивног система није у потпуности усклађен са одредбама члана 131. и члана 133. Закона о енергетици. Одредбе члана 132. Закона су у потпуности испоштоване. Функционално раздвајање је делимично остварено, овај услов није испуњен.

– **Остварено раздвајање рачуноводства**

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд саставља, шаље на ревизију и објављује своје финансијске извештаје. У финансијским извештајима се поштују међународни рачуноводствени стандарди (IAS) и међународни стандарди финансијског извештавања (IFRS) који се односе на обелодањивање повезаних страна. Раздвајање рачуноводства је у потпуности остварено.

7.4. Остваривање активности на спровођењу Програма усклађености у 2017. години

Доношење Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања и добијање сагласности на исти од стране Агенције за енергетику представља знак да „ЕПС Дистрибуција“ стреми недискриминаторном и транспарентном начину рада на тржишту електричне енергије. У току 2017. године дошло је до напретка у примени Програма усклађености.

У вези активности на спровођењу Програма усклађености може се закључити:

– **Спровођење мера којима се спречава дискриминаторно понашање**

Пословодство Оператора дистрибутивног система својим поступањем показује да је посвећено спровођењу мера које спречавају дискриминаторно понашање, прописаних Програмом усклађености. Реагује се на приговоре и притужбе корисника система на прописани начин. Информације битне за кориснике дистрибутивног система се редовно ажурирају и објављују на електронској интернет презентацији друштва. Предузимају се мере на унапређење организације чиме се побољшава координација активности и подиже ниво квалитета услуга корисницима.

– **Поштовање правила понашања од стране запослених**

Може се сматрати да се одредбе Програма усклађености примењују од стране запослених у Оператору дистрибутивног система при вршењу претежне делатности друштва. Друштво је изменом правилника о организацији извршило усклађивање описа послова свих радних места са одредбама важећег Програма усклађености, којим се уређује обавеза чувања комерцијално осетљивих података и регулише однос запослених са економским субјектима који се баве енергетском делатношћу снабдевање електричном енергијом, после чега су сви запослени потписали нове уговоре о раду са измењеним описима послова.

– **Начини праћења Програма и извештавање**

Оператор дистрибутивног система на организован и Законом уређен начин прати спровођење програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања. Актом о организацији послова дефинисана је организациона целина Тело за праћење усклађености. Лице одговорно за праћење усклађености је сачинило Годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања за 2016. годину, на који је Агенција дала сагласност. У складу са потребом Агенција је обавештавана о догађањима која се тичу спровођења Програма усклађености. Обављен је обилазак свих оgranака Оператора дистрибутивног система и упознавање њихових директора и руководиоца са одредбама и сврхом Програма усклађености. По потреби вршени су и ванредни теренски обиласци. Достава података битних за праћење спровођења Програма усклађености, како од стране Оператора дистрибутивног система, тако и од стране Оснивача, се одвијала без проблема и у најкраћем року.

7.5. Сумарни преглед закључака извештаја за 2017. годину

Испуњеност услова за обављање делатности оператора дистрибутивног система

Регистрација оператора дистрибутивног система		✓
Лиценца за обављање енергетске делатности	✍	(предузимају се мере)
Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије		✓
Организациона целина за приговоре и притужбе		✓
Одлуке о ценама услуга оператора дистрибутивног система		✓
Спровођење Програма усклађености		✓

Реализовање финансијских односи Оператора дистрибутивног система и Оснивача

Уговор о статусној промени издвајање са припајањем		✓
Уговор о пружању услуга (SLA)		✓
Уговор о продаји електричне енергије за надокнаду губитака		✓
Уговори о приступу систему за дистрибуцију		✓
Уговори о средствима обезбеђења		✓
Споразум о централизованим јавним набавкама	-	(раскинут)

Остварено раздвајање Оператора дистрибутивног система

Остварено правно раздвајање		✓
Остварено функционално раздвајање	✍	(делимично остварено)
Остварено раздвајање рачуноводства		✓

Остваривање активности на спровођењу Програма усклађености

Мере којима се спречава дискриминаторно понашање		✓
Поштовање правила понашања од стране запослених		✓
Начин праћења Програма и извештавање		✓

Објашњење симбола:

✓	- захтев испуњен
✗	- захтев није испуњен
✍	- захтев је делимично остварен, није испуњен
-	- захтев више није актуелан

Током 2017. године учињен је напредак у спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања. Већина захтева и услова према којима се цени усаглашеност са Програмом усклађености је испуњено.

Остају два битна захтева који нису испуњена, тј. нису реализована до краја и поред уложених напора, то су: 1) добијање лиценце за обављање енергетске делатности (дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом) и 2) завршетак функционалног раздвајања у оквиру вертикално интегрисаног предузећа. Тек њиховим испуњењем стећи ће се услови за потпуну примену Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања

Потребно је напора и времена да се Оператор дистрибутивног система, после две статусне промене у блиској прошлости, у потпуности прилагоди новој улози на тржишту електричне енергије. Најважнији корак на том путу, који „ЕПС Дистрибуција“ може самостално да спроведе, је унификација интерне регулативе и поступања, чиме се стварају услови за недискриминаторно и транспарентно понашање при обављању претежне делатности. Веома битно је и успостављање избалансираног односа са Оснивачем, који треба да обезбеди економску корист свим деловима вертикално интегрисаног предузећа, и који неће имати негативан утицај на остале учеснике на тржишту електричне енергије.

Андрија Вукашиновић, дипл. инж. електротехнике
Лице одговорно за праћење усклађености ОДС

- Сагласност Савета АЕРС, бр. 348/2016-Д-31/1 од 10.06.2016.
- Одлука Директора ОДС, бр. 156010/8-16 од 25.07.2016.